

важливими видається якість професійної освіти та ринок праці-трудоустроєв, внаслідок яких формується та розвивається особистість [2].

Можна зробити висновок: вплив ІКТ на освіту та її якість не вдовольняється лише модернізуванням дидактичних методів. Інтеграція інформаційних та комунікаційних технологій сприяє оновленню освітнього процесу в закладах освіти усіх типів та рівнів й використовуються з метою підвищення рівня освіти у здобувачів вищої школи.

Список використаних джерел

1. Болтянський Б. В. Сутність і структура самостійної роботи студентів в умовах особистісно орієнтованого навчання: зб. наук.-метод. праць ТДАТУ «Удосконалення освітньо-виховного процесу в вищому навчальному закладі». Мелітополь, 2018. С. 146–150.
2. Гук Б. М. Сучасні проблеми правового регулювання викладацької діяльності керівника закладу вищої освіти України на умовах внутрішнього сумісництва. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2023. №1(79). С. 304–310.
3. Горда І. М. Методичне забезпечення моніторингу навчальних досягнень з математики студентів вищих аграрних навчальних закладів: автор. дис. на здоб. наук. ступ. канд.. пед. наук зі спеціальності 13.00.02 – теорія та методика навчання (математика). Київ, 2014. 23 с.
4. Енциклопедія. Wikipedia : вебсайт. 2020. URL: <https://en.wikipedia.org/wiki/Moodle>
5. Каденюк О. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій в освітній діяльності. *Перспективи та інновації науки*. 2022. №10 (15). С. 155–163.

Дмитро Панько,
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
кафедри освітології і педагогіки,
Західноукраїнський національний університет
Антоніна Дем'янюк,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри освітології і педагогіки,
Західноукраїнський національний університет

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Стрімкий розвиток технологій, а також виклики, спричинені пандемією та війною, актуалізують використання дистанційних технологій навчання у закладах вищої освіти. Цей підхід став невід'ємною складовою сучасної освітньої стратегії. Зростання цифрової грамотності суспільства сприяє впровадженню ефективних онлайн-ресурсів і платформ, які не лише забезпечують засвоєння знань, але й сприяють розвитку критичного мислення та творчих здібностей здобувачів освіти. Глобалізація та соціальні виклики вимагають розробки інноваційних методик для адаптації освітнього процесу до

нових умов [1].

Дистанційне навчання є індивідуалізованим процесом здобуття знань, умінь та навичок, що здійснюється за допомогою опосередкованої взаємодії між учасниками освітнього процесу у спеціалізованому середовищі, заснованому на сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологіях. Воно реалізується через використання дистанційної форми як окремого формату освітнього процесу та впровадження технологій дистанційного навчання в різних форматах навчання. Ефективна організація дистанційного навчання передбачає функціонування таких підсистем, як підтримка й проведення онлайн-курсів, розробка навчальних матеріалів, адміністративна й академічна підтримка здобувачів вищої освіти і викладачів, розробка навчальних планів, а також індивідуальна підтримка здобувачів вищої освіти [3].

Заклад вищої освіти визначає перелік веб-ресурсів для організації дистанційного навчання, враховуючи специфіку навчальних дисциплін. Для забезпечення цього процесу заклад може розробляти власні веб-ресурси або використовувати перевірені зовнішні платформи, що відповідають встановленим вимогам.

Створення електронного контенту є складним процесом, що потребує значних зусиль і ресурсів від закладу вищої освіти. Для формування сучасного інформаційного освітнього середовища необхідно розвивати матеріально-технічну базу, яка включає побудову локальних і корпоративних мереж із доступом до Інтернету. Важливим аспектом є впровадження автоматизованих систем управління, що оптимізують документообіг та взаємодію між підрозділами закладу. Інтеграція інформаційних технологій в освітній процес передбачає створення цифрового середовища та використання різних форматів навчання, таких як електронне, мобільне та змішане навчання. Окрім цього, заклад вищої освіти повинен забезпечувати постійне підвищення кваліфікації викладачів у галузі інформаційно-комунікаційних технологій для ефективного впровадження інновацій.

У закладах вищої освіти найбільш поширеними технологіями дистанційного навчання є системи управління навчанням (LMS), які дозволяють організовувати освітній процес через такі платформи, як Moodle, Google Classroom, Canvas чи Blackboard. Ці системи забезпечують розміщення навчальних матеріалів, проведення тестувань та комунікацію між викладачами і здобувачами вищої освіти. Важливу роль відіграють технології відеоконференцзв'язку, такі як Zoom, Microsoft Teams, Google Meet чи Cisco Webex, які забезпечують синхронну взаємодію через онлайн-лекції, семінари та консультації. Крім того, активно використовуються електронні ресурси, включаючи інтерактивні освітні платформи, цифрові бібліотеки, відео- та аудіо матеріали, що сприяють індивідуалізації навчання і підвищенню його ефективності.

З точки зору педагогічної теорії, дистанційне навчання привертає увагу як система, що дозволяє ефективно реалізувати сучасні вимоги до вищої освіти: гнучкість організаційних форм, індивідуалізацію змісту навчання,

інтенсифікацію освітнього процесу та обміну інформацією. Проте впровадження масового дистанційного навчання виявило низку проблемних аспектів. Зокрема, здобувачі вищої освіти в умовах масового дистанційного навчання стикалися з труднощами у сприйнятті інформації, переданої викладачами через технічні засоби, тоді як викладачі зіштовхувалися з проблемою об'єктивної оцінки навчальних досягнень здобувачів [2].

Використання дистанційного навчання у вищій освіті має також позитивний аспект, що заслуговує на увагу та створює можливість організації безперервного та періодичного моніторингу. У традиційних умовах навчання це потребує значних витрат часу та зусиль. Аналіз результатів такого моніторингу, зокрема рівня опрацювання матеріалу, участі та активності у дискусіях на форумах, часу, витраченого на виконання практичних завдань, ступеня творчого підходу до вивчення матеріалу, а також результатів практичного та підсумкового контролю, дозволяє не лише відстежувати освітній процес на кожному його етапі, але й коригувати формат роботи. У цьому контексті відбувається зміна ролей учасників освітнього процесу: викладач виступає консультантом і координатором, тоді як здобувач вищої освіти отримує можливість самостійно обирати шляхи та засоби освоєння навчального матеріалу. Такий підхід сприяє максимальній індивідуалізації професійної підготовки відповідно до компетентнісного та особистісно-орієнтованого методологічних підходів [2].

Попри значні переваги, дистанційний формат навчання має й певні недоліки. Зокрема, перевірити, чи виконує поставлене завдання саме цей здобувач вищої освіти, можливо переважно в онлайн форматі. Крім того, дистанційне навчання обмежує безпосередній контакт між викладачем і здобувачем вищої освіти, що може ускладнити формування чітких думок і аргументів у традиційних умовах навчання. Ця форма навчання вимагає від здобувачів вищої освіти високого рівня самоорганізованості, навичок тайм-менеджменту та внутрішньої мотивації для успішного освоєння навчального курсу [2].

Використання технологій дистанційного навчання в закладах вищої освіти є важливим етапом трансформації освітнього процесу в умовах сучасних викликів. Завдяки впровадженню онлайн-платформ, систем управління навчанням, відеоконференцій та інших інноваційних інструментів, вища освіта стала доступною для ширшого кола здобувачів, незалежно від географічного положення. Ці технології дозволяють забезпечити гнучкість та індивідуалізацію навчання, сприяють розвитку самостійності та критичного мислення у здобувачів вищої освіти. Однак, попри значні переваги, дистанційне навчання має свої виклики. У зв'язку з цим, важливим залишається постійний розвиток технологічних і педагогічних аспектів дистанційного навчання, а також створення умов для підтримки високої якості освіти в онлайн форматі.

Список використаних джерел

1. Білоус І., Дем'янюк А. Дистанційні технології навчання в контексті розвитку дошкільної освіти: переваги та недоліки впровадження. *Інноваційна педагогіка*. 2024. Вип. 67. С. 234–237.
2. Дембіцька С., Кобилянська І., Пугач С. Інноваційні технології

дистанційного навчання в закладах вищої освіти. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2021. Вип. 60. С. 388–399.

3. Інноваційні технології навчання в умовах модернізації сучасної освіти : монографія / за наук. ред. д. пед. н., проф. Л. З. Ребухи. Тернопіль : ЗУНУ, 2022. 143 с.

Руслана Петрокушин,
директор Тернопільської спеціалізованої ЗОШ №3
з поглибленим вивченням іноземних мов

УПРАВЛІННЯ ЗМІНАМИ В ЗЗСО: НОВАЦІЇ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ОСВІТИ

Реформування системи освіти в Україні передбачає впровадження нових підходів до управління закладами загальної середньої освіти (ЗЗСО). Управління змінами в таких закладах стає ключовим інструментом адаптації до нових викликів, які ставить сучасне суспільство. Сучасний керівник ЗЗСО виступає не тільки адміністратором, а й лідером змін, здатним спрямовувати колектив до досягнення спільних цілей. Ефективне управління змінами передбачає інтеграцію інноваційних технологій, створення сприятливого освітнього середовища та забезпечення стійкого розвитку закладу.

Особливої актуальності набуває стратегічне планування, яке дозволяє керівникам ЗЗСО не лише реагувати на поточні виклики, а й передбачати майбутні зміни та адаптуватися до них. В умовах реформування освіти, зокрема реалізації концепції Нової української школи, стратегічне планування включає модернізацію матеріально-технічної бази, впровадження нових освітніх стандартів та створення умов для розвитку інклюзивного середовища.

Одним із важливих аспектів управління змінами є залучення педагогічного колективу до процесу прийняття рішень. Для цього керівник має формувати культуру співпраці, де кожен учасник освітнього процесу відчуває свою значущість та відповідальність. Підтримка професійного розвитку педагогів також є критично важливою. В умовах впровадження новітніх технологій та методик викладання керівник має створювати можливості для підвищення кваліфікації та обміну досвідом.

Значне місце в управлінні змінами посідає цифровізація освітнього процесу. Це не лише впровадження електронного документообігу чи використання платформ дистанційного навчання, а й створення цілісного цифрового середовища, яке підвищує ефективність взаємодії між учнями, педагогами та адміністрацією. Важливим аспектом є забезпечення цифрової грамотності всіх учасників освітнього процесу.

Інноваційність у підходах до управління змінами полягає у впровадженні проектного управління, яке дозволяє реалізувати конкретні цілі через спільну діяльність педагогів, учнів і батьків. Проекти можуть охоплювати різні сфери: розвиток STEM-освіти, інтеграцію інклюзивного навчання, формування громадянської свідомості учнів.